

25. 8. 2021

ID: 113451

Valná hromada banky

Valná hromada banky svolaná v rozporu s veřejnoprávním zákazem upraveným v § 20a odst. 5 zákona o bankách nemá (do splnění podmínky podle § 20a odst. 3 zákona o bankách) působnost přijmout žádné rozhodnutí.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 27 Cdo 1141/2020-186 ze dne 27.5.2021)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatelky J. L., jako likvidátorky E. b., v likvidaci, se sídlem XY, identifikační číslo osoby XY, zastoupené JUDr. A.C., advokátem, se sídlem v P., za účasti E. b., v likvidaci, se sídlem XY, zastoupené JUDr. V.Ch., advokátem, se sídlem v B., o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 79 Cm 136/2016, o dovoláních E. b., v likvidaci, proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 6. 2019, č. j. 14 Cmo 89/2019-134, tak, že řízení o dovolání doručeném Nejvyššímu soudu dne 26. 8. 2019 v 15:14:34 hodin se zastavuje. Dovolání doručené Městskému soudu v Praze dne 26. 8. 2019 v 16:18:20 hodin se zamítá.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Navrhovatelka se svým návrhem (doručeným soudu prvního stupně 2. 12. 2016) domáhá, aby soud vyslovil neplatnost usnesení valné hromady E. b., v likvidaci (dále také jen „banka“), konané dne 14. 11. 2016, kterým byl změněn článek 3 stanov banky tak, že zní: „Sídlem banky je Brno“ a kterým byly stanovy banky doplněny o článek 6a „Předmět činnosti banky“, jenž zní: „Předmětem činnosti Banky je správa vlastního majetku“ (dále jen „usnesení valné hromady banky“).

[2] Městský soud v Praze usnesením ze dne 10. 1. 2019, č. j. 79 Cm 136/2016-101, rozhodl tak, že usnesení valné hromady banky „není usnesením valné hromady“ (výrok I.) a že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.).

[3] Soud prvního stupně vyšel (mimo jiné) z toho, že:

1) Rozhodnutím České národní Banky (dále jen „ČNB“) ze dne 16. 8. 2016, č. j. 2016/96256/570, byla bance odňata bankovní licence [podle § 34 odst. 2 písm. b) a § 34 odst. 2 písm. f) zákona č. [21/1992](#) Sb., o bankách, ve znění účinném do 30. 9. 2020; dále jen „zákon o bankách“]. Rozhodnutí ČNB bylo potvrzeno rozhodnutím bankovní rady ČNB o rozkladu ze dne 20. 10. 2016, č. j. 2016/122740/CNB/110. Obě rozhodnutí nabyly právní moci dne 24. 10. 2016.

2) Usnesením ze dne 24. 10. 2016, č. j. 83 Cm 2372/2016-6, Městský soud v Praze (mimo jiné) zrušil banku s likvidací, jmenoval navrhovatelku likvidátorkou banky a vyslovil předběžnou vykonatelnost rozhodnutí. Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 4. 1. 2018, č. j. 7 Cmo 539/2016-277, usnesení soudu prvního stupně potvrdil.

3) Dne 8. 11. 2016 zaslala banka (zastoupená advokátem Mgr. P.Ř., jemuž plnou moc udělili členové představenstva banky) ČNB za účelem splnění podmínky pro konání valné hromady svolané na 14.

11. 2016 (podle § 20a zákona o bankách) výpis všech akcionářů a správců z emise akcií banky (dále jen „výpisu z emise akcií banky“) a požádala ČNB o schválení seznamu akcionářů, případně o vyjádření k výpisu.

4) Zprávou ze dne 11. 11. 2016 ČNB sdělila bance, že za banku je oprávněna jednat výlučně navrhovatelka, jako její likvidátorka, a že se k žádosti o schválení výpisu z emise akcií banky – podané „osobou, která není oprávněna za banku jednat“ – nebude vyjadřovat.

5) Notářským zápisem ze dne 14. 11. 2016, zn. NZ 2122/2016, N 1625/2016, notář Mgr. Václav Voda osvědčil zápis z jednání valné hromady banky konané téhož dne a přijetí usnesení valné hromady banky.

6) Usnesením ze dne 19. 3. 2018, č. j. KSBR 33 INS XY, Krajský soud v Brně prohlásil konkurs na majetek banky a ustanovil navrhovatelku insolvenční správkyní.

[4] Soud prvního stupně nejprve uvedl, že v projednávané věci „byl povinen vycházet“ ze závěrů přijatých v usneseních Městského soudu v Praze sp. zn. 83 Cm 2372/2016 a Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 Cmo 539/2016, „o zrušení banky a následném jmenování navrhovatelky likvidátorkou“. V opačném případě by podle něj „byla porušena ústavou zaručená obecná pravidla respektování soudních rozhodnutí (...)“.

[5] Z tohoto důvodu soud citoval usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 Cmo 539/2016, podle něhož „Banka, již byla odňata licence a ohledně níž bylo ČNB navrženo její zrušení s likvidací dle § 36 odst. 1 zákona o bankách, nemůže provozovat žádné jiné činnosti než činnosti směřující k její likvidaci – faktické ve smyslu ustanovení zákona o bankách, jakož i formální ve smyslu § 187 a násl. občanského zákoníku. Rozhodnutí valné hromady o změně stanov učiněné v rozporu s kogentním požadavkem zákona zakazujícím bance po odnětí licence provozovat bankovní i další činnosti lze tak interpretovat jako rozhodnutí učiněné v rozporu s kogentním ustanovením zákona, pročež se na ně hledí, jako by nebylo přijato. K této zdánlivosti rozhodnutí valné hromady je oprávněn soud přihlídnout kdykoli, v jakémkoli řízení.“

[6] Vycházejí z názoru, že banka, již byla odňata licence a jež vstoupila do likvidace, je ve smyslu § 35 odst. 2 zákona o bankách „stále bankou“, dospěl soud k závěru, podle něhož „když banka ignorovala výše uvedená donucovací ustanovení speciálního zákona“, tj. § 16 odst. 2, § 20a odst. 3 a 5 a § 35 odst. 2 zákona o bankách, „jednala contra legem, a proto se na usnesení její valné hromady hledí, jako by nebylo přijato“.

[7] K odvolání banky Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 27. 6. 2019, č. j. 14 Cmo 89/2019-134, usnesení soudu prvního stupně potvrdil (první výrok) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (druhý výrok).

[8] K námitce banky odvolací soud nejprve přisvědčil jejímu názoru, že prohlášením konkurzu na její majetek nezanikla plná moc udělená v projednávané věci advokátu JUDr. V.Ch., a konstatoval, že na jednání před soudem prvního stupně konaném 10. 1. 2016 (správně 10. 1. 2019), byla banka řádně zastoupena Mgr. E.V. (která jednala v substituci za advokáta banky), a „nebylo tak porušeno její právo na spravedlivý proces“.

[9] Ve vztahu k oprávnění navrhovatelky podat návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady banky odvolací soud dovedl, že jelikož byla navrhovatelka jmenována likvidátorkou banky a návrh na prohlášení neplatnosti usnesení valné hromady banky byl podán dne 2. 12. 2016, je navrhovatelka „při zachování lhůty“ podle § 259 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), aktivně věcně legitimovanou osobou podle § 428 zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních

společnostech a družstvech (zákonu o obchodních korporacích) [dále jen „z. o. k.“].

[10] K výkladu § 35 odst. 2 zákona o bankách odvolací soud vysvětlil, že po odnětí licence banka „de facto vstupuje do likvidace a musí směřovat k ukončení svoji dosavadní činnosti, novou vykonávat nesmí, a ve výsledku tak míří i k ukončení své právní existence“. A dodal, že „smyslem této úpravy je, aby byl nad bankou po odnětí licence ještě vykonáván ze strany ČNB dohled do úplného vypořádání jejích pohledávek a závazků (dluhů) vzniklých z bankovních činností za dobu existence její licence, a mohly tak být nadále tímto způsobem chráněny zájmy stability bankovního systému i společné zájmy klientů banky“.

[11] Odvolací soud dospěl k závěru, že banka v rozporu s § 16 odst. 2 zákona o bankách neinformovala ČNB o zamýšlených změnách stanov, a odmítl argumentaci banky, podle níž postup podle § 16 odst. 2 zákona o bankách nebyl možný proto, že změna stanov nebyla před konáním valné hromady „avizována“ a teprve na valné hromadě byl podle § 408 odst. 3 z. o. k. její program doplněn o změny stanov. Takový postup označil soud za „obcházení § 16 odst. 2 zákona o bankách“.

[12] V projednávané věci dle odvolacího soudu rozhodla valná hromada o změně stanov tak, že jedinou činností banky bude správa vlastního majetku – „zřejmě ve snaze udržet banku i po té, kdy jí byla odňata bankovní licence“. Tím podle něj jednala v rozporu s kogentním § 35 odst. 2 zákona o bankách, podle něhož po odnětí bankovní licence „nesmí banka vykonávat jinou činnost (ani nepodnikatelskou) než tu, která směřuje k provedení likvidace (tj. k vypořádání jejích pohledávek a závazků vůči klientům)“.

[13] Také rozhodnutí valné hromady banky o změně jejího sídla – po té co vstoupila do likvidace – odporuje účelu likvidace podle § 187 odst. 1 o. z., uvedl odvolací soud a uzavřel, že „není-li zde zřejmý žádný vážný důvod pro změnu sídla, jeví se tento krok banky účelovým, jak jej také chápe likvidátorka“, a proto se na toto rozhodnutí hledí jako by nebylo přijato.

[14] Ve vztahu k povinnosti banky předložit ČNB před konáním valné hromady výpis ze seznamu akcionářů odvolací soud nejprve popsal, že „z § 20a odst. 3 zákona o bankách vyplývají dvě možnosti“. ČNB schválí seznam akcionářů uvedených ve výpisu ze seznamu akcionářů nebo v písemném vyjádření k výpisu z emise akcií banky označí bez zbytečného odkladu ty akcionáře, kterým byla již dříve pozastavena jejich akcionářská práva, se kterými se vede správní řízení o pozastavení akcionářských práv, nebo u kterých nově shledala důvod pro pozastavení akcionářských práv, a výpis, spolu se svým vyjádřením vrátí bance nejpozději v den předcházející dni konání valné hromady“ a poukázal na to, že ČNB se k výpisu předloženému bankou ve smyslu § 20a odst. 3 zákona o bankách nevyjádřila, respektive sdělila, že se k němu vyjadřovat nebude. Písemné vyjádření ČNB k výpisu z emise akcií banky je však podle odvolacího soudu podmínkou, bez jejíhož splnění se valná hromada nesmí konat.

[15] K námitce banky odvolací soud uvedl, že skutečnost, že zápis z jednání valné hromady byl osvědčen notářským zápisem, na jehož základě provedl notář přímý zápis do obchodního rejstříku, nemá vliv na „meze soudního přezkumu“ na této valné hromadě přijatých rozhodnutí.

[16] Závěrem odvolací soud dodal, že s ohledem na skutečnost, že byla vyslovena „nicotnost“ usnesení valné hromady banky, nebylo možné posuzovat případnou aplikaci § 260 o. z., jenž lze uplatnit pouze v případě, je-li usnesení valné hromady neplatné.

II. Dovolání, jeho zpětvzetí a vyjádření k dovolání

[17] Proti usnesení odvolacího soudu podala banka dovolání, které bylo do datové schránky Nejvyššího soudu doručeno dne 26. 8. 2019 v 15:14:34 hodin (dále také jen „první podané dovolání“). Podáním doručeným Nejvyššímu soudu dne 26. 8. 2019 v 16:14:47 hodin vzala banka (první podané) dovolání v plném rozsahu zpět.

[18] Po zpětvzetí dovolání dovolatelka podala proti usnesení odvolacího soudu (v pořadí druhé) po obsahové i formální stránce zcela shodné dovolání, které bylo do datové schránky Městského soudu v Praze doručeno dne 26. 8. 2019 v 16:18:20 hodin (dále také jen „druhé podané dovolání“ či „dovolání“).

[19] Nejvyšší soud usnesením ze dne 8. 10. 2019, č. j. 27 Cdo 3330/2019-156, řízení „o dovolání“ v projednávané věci zastavil.

[20] K ústavní stížnosti dovolatelky Ústavní soud nálezem ze dne 31. 3. 2020, sp. zn. III. ÚS 4012/19, usnesení odvolacího soudu zrušil. Podle Ústavního soudu se zpětvzetí dovolání vztahovalo pouze k prvnímu podanému dovolání, a proto Nejvyšší soud pochybil, když ve svém rozhodnutí neuvedl důvod, pro který zastavil dovolací řízení i ve vztahu k druhému podanému dovolání.

[21] Podle § 243c odst. 3 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“ či „občanský soudní řád“), ustanovení § 218 písm. b), § 218a, § 224 odst. 1 a 2 a § 225 platí pro řízení u dovolacího soudu obdobně. Vezme-li dovolatel dovolání zcela zpět, dovolací soud řízení zastaví. Nerozhodl-li předseda senátu soudu prvního stupně podle § 241b odst. 3 věty třetí, ačkoliv se nezdařilo odstranit nedostatek podmínky uvedené v § 241, rozhodne o zastavení dovolacího řízení pro nesplnění této podmínky dovolací soud.

[22] Jelikož (účinné) zpětvzetí dovolání se (nepochybně) vztahovalo toliko k prvnímu podanému dovolání, Nejvyšší soud podle § 243c odst. 3 věty druhé o. s. ř. dovolací řízení ve vztahu k prvnímu podanému dovolání zastavil (k účinnosti zpětvzetí dovolání srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2002, sp. zn. 29 Odo 500/2002, či ze dne 30. 4. 2014, sen. zn. 29 NSČR 43/2014).

[23] S ohledem na postup dovolatelky v projednávané věci se pak Nejvyšší soud zabýval otázkou, zda dovolatelka, která vzala své dovolání účinně zpět, může v otevřené lhůtě pro podání dovolání podat proti témuž rozhodnutí odvolacího soudu další dovolání. Nejvyšší soud dospěl k závěru, že žádné ustanovení občanského soudního řádu takovému postupu nebrání. Ani ve výčtu ustanovení o odvolacím řízení, která se obdobně uplatní v dovolacím řízení (§ 243c odst. 3 o. s. ř.) není zahrnuto ustanovení § 207 odst. 2 věta druhá o. s. ř., podle kterého vzal-li někdo odvolání zpět, nemůže je podat znovu; toto pravidlo se tak v dovolacím řízení nepoužije. Pro případnou analogickou aplikaci citovaného ustanovení v dovolacím řízení neshledal Nejvyšší soud důvod.

[24] Dovolatelka přípustnost dovolání opírá o § 237 o. s. ř., majíc za to, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení „otázek zásadního právního významu, které v rozhodovací praxi dovolacího soudu dosud nebyly vyřešeny,“ a sice:

„1) Jaké je postavení likvidátora v případě sporu o neplatnost usnesení valné hromady? Je likvidátor oprávněn k podání návrhu na dovolání se neplatnosti usnesení valné hromady, i když v konkrétním případě jsou zájmy likvidátora v rozporu se zájmy společnosti?

2) Kdo má kompetenci svolat valnou hromadu – likvidátor a/nebo představenstvo? Kdo je oprávněn zaslat výpis ze seznamu akcionářů ČNB?

3) Co je smyslem vyjádření ČNB k seznamu akcionářů? (...)

4) Co se stane, když ČNB poruší svou povinnost a nevyjádří se k seznamu akcionářů? Jaké jsou

důsledky informace ČNB o tom, že se vůbec vyjadřovat nebude?

5) Je oznámení o zamýšlené změně stanov adresované ČNB nezbytnou podmínkou pro konání valné hromady a platnost přijatého usnesení? Jaké jsou důsledky absence takového oznámení v případě, kdy na programu valné hromady nebyla změna stanov, ale tento bod se na program valné hromady dostal až na jednání samotné valné hromady?

6) Zaniká plná moc banky v řízení o určení neplatnosti usnesení valné hromady prohlášením konkurzu?

7) Je správa vlastního majetku v rozporu s cílem likvidace?

8) Má změna sídla společnosti vliv na průběh a cíle likvidace, či podstatný vliv na provozování podnikání nebo jiné činnosti společnosti? Mohou se vůbec soudy vyjadřovat k otázce změny sídla společnosti v průběhu likvidace a k účelu této změny? Kdo by měl prokazovat, že jednání bylo účelové, a jaké účely jsou v rozporu s cíli likvidace a neměly by být připuštěny?

9) Jaké je postavení notáře při osvědčování konání valné hromady notářským zápisem? Do jaké míry se může banka spolehnout na osvědčení existence všech zákonných formalit pro konání valné hromady ze strany notáře?“

[25] Dovolatelka namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (uplatňuje dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a navrhuje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí odvolacího soudu i rozhodnutí soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

[26] Odvolacímu soudu dovolatelka vytýká, že dospěl k nesprávnému závěru ohledně aktivní věcné legitimace navrhovatelky, a (ve vztahu k první z dovolacích otázek) poukazuje na to, že ačkoli v § 428 odst. 1 z. o. k. je likvidátor označen za osobu oprávněnou domáhat se neplatnosti usnesení valné hromady, „vždy je třeba posuzovat i materiální hledisko, tedy zda v konkrétním případě nejsou zájmy likvidátora v rozporu se zájmy společnosti“. Svou argumentaci opírá například o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 11. 2015, sp. zn. 29 Cdo 4747/2014, uveřejněné pod číslem 1/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, sp. zn. 5 A 131/2001, podle nichž může statutární orgán „za určitých okolností, zejména v případě konfliktu zájmů likvidátora a společnosti,“ jednat za společnost i v průběhu likvidace. Je přesvědčena, že v projednávané věci je „rozpor v zájmech“ navrhovatelky a společnosti dán, a navrhovatelka tak není oprávněna podat návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady banky.

[27] Podle přesvědčení dovolatelky má působnost svolat valnou hromadu akciové společnosti v likvidaci představenstvo, a nikoli likvidátor. Opačný závěr by podle ní- „zvláště když valná hromada měla obecně jednat o otázkách vyvedení společnosti z likvidace, které je v rozporu se zájmy likvidátora“ - znamenal odepření spravedlnosti.

[28] V návaznosti na třetí a čtvrtou dovolací otázku dovolatelka zdůrazňuje, že ČNB má povinnost vyjádřit se k výpisu z emise akcií banky podle § 20a odst. 3 zákona o bankách. Smyslem tohoto vyjádření ČNB není podle ní „blokovat valné hromady bank“, ale znemožnit účast akcionářů banky, jimž ČNB pozastavila práva účastnit se a hlasovat na valné hromadě, případně akcionářům banky, u kterých ČNB (nově) shledá důvody pro pozastavení těchto práv. Tím, že se ČNB k výpisu z emise akcií banky výslovně odmítla vyjádřit, nevyužila tím svého práva „znemožnit účast některých akcionářů banky na valné hromadě“ a „ve skutečnosti“ se k výpisu z emise akcií banky vyjádřila.

[29] K páté z dovolacích otázek dovolatelka uvádí, že nesplnění povinnosti informovat ČNB o zamýšlené změně stanov týkající se skutečností, které musí být ve stanovách uvedeny na základě

požadavku zákona, nezpůsobuje neplatnost ani „nicotnost“ (v návaznosti na tuto povinnost přijatého) rozhodnutí valné hromady. Takové následky podle dovolatelky zákon spojuje pouze s normami, podle kterých je k přijetí valné hromady třeba předchozí schválení ČNB (§ 16 odst. 1 zákona o bankách). V tomto kontextu dovolatelka připomíná, že návrh na změnu stanov byl na pořad valné hromady banky konané dne 14. 11. 2016 zahrnut až při jejím konání, a banka tak nemohla před konáním valné hromady informační povinnost vůči ČNB splnit.

[30] V souvislosti s šestou dovolací otázkou dovolatelka popisuje, že soud prvního stupně na jednání konaném 10. 1. 2019 - z důvodu, že její plná moc prohlášením konkurzu na její majetek zanikla - vyzval jejího právního zástupce k předložení plné moci, na základě které je oprávněn dovolatelku zastupovat. I přes uvedenou výzvu soud prvního stupně v uvedeném jednání pokračoval a rozhodl meritorním rozhodnutím, aniž byla doložena (nová) plná moc. V tomto procesním postupu dovolatelka shledává vadu, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, neboť nebyla na jednání před soudem prvního stupně řádně zastoupena.

[31] Prostřednictvím sedmé z dovolacích otázek dovolatelka brojí proti (údajnému) závěru odvolacího soudu, podle něhož je správa vlastního majetku v rozporu s účelem likvidace. Podotýká, že správa vlastního majetku je „vlastní činností korporace, respektive subjektu vůbec“, a není v rozporu se zákazem vykonávat činnosti, jež nejsou nezbytné k vypořádání pohledávek a závazků, ale naopak je jejich součástí. Podle jejího názoru by banka byla oprávněna spravovat vlastní majetek, i kdyby tuto činnost neměla ve stanovách označenou jako předmět své činnosti. Nadto je podle dovolatelky v rozporu s § 35 odst. 2 zákona o bankách samo provozování činností, které nejsou nezbytné k vypořádání pohledávek a závazků banky, a nikoli jejich „schválení valnou hromadou banky“.

[32] Ve vztahu k osmé dovolací otázce dovolatelka toliko konstatuje, že změna sídla banky „nemá žádnou souvislost s provozováním jakékoli podnikatelské činnosti v rozporu se zákonem o bankách“.

[33] Devátou dovolací otázkou dovolatelka poukazuje na skutečnost, že notář byl do své funkce jmenován státem, a pokud tedy osvědčí, že „veškeré předpoklady a náležitosti konání předmětné valné hromady byly splněny“, a na základě svého zápisu provede zápis změny údajů v obchodním rejstříku, je dovolatelka oprávněna se na správnost notářem osvědčených údajů spolehnout. Pokud odvolací soud uvedené argumentaci „nepřiznal žádný význam“, je podle ní jeho posouzení věci v rozporu „s principem právní jistoty, legitimního očekávání a předvídatelnosti soudních rozhodnutí“.

[34] Dovolatelka dále namítá, že odvolací soud nesprávně neaplikoval § 260 o. z., protože rozhodnutí o změně sídla banky ani rozhodnutí a o rozšíření předmětu činnosti banky o správu vlastního majetku nemají závažné právní následky. Dodává, že naopak je v zájmu třetích osob, aby soud usnesení valné hromady za „nicotné“ neprohlásil. Takové rozhodnutí by totiž podle ní v různých probíhajících řízeních (například v insolvenčním řízení) mohlo způsobit „spory o místní příslušnost“. Podle dovolatelky je v jejím zájmu, aby byl předmět její činnosti rozšířen, „protože je to podle zákona o obchodních korporacích překážkou vstupu do likvidace pro pozbytí všech podnikatelských oprávnění“.

[35] Citujíc náleží Ústavního soudu ze dne 10. 1. 2018, sp. zn. I. ÚS 3050/17, dovolatelka závěrem svého dovolání označuje usnesení odvolacího soudu za nepřezkoumatelné, poněvadž se odvolací soud nevypořádal s její „podrobnou“ argumentací týkající se výkladu ustanovení zákona o bankách.

[36] Navrhovatelka ve svém vyjádření k dovolání navrhuje, aby Nejvyšší soud dovolání jako nepřijatelné odmítl, případně, aby dovolání jako nedůvodné zamítl. Rozhodl-li odvolací soud tak, že se na usnesení valné hromady banky hledí, jako by nebylo přijato, je jeho rozhodnutí správné, neboť usnesení valné hromady banky bylo přijato v rozporu s „donucujícími ustanoveními zákona o bankách“.

III. Přípustnost dovolání

[37] Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

[38] Podle § 237 o. s. ř. je (není-li stanoveno jinak) dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

[39] Dovolání není (podle § 237 o. s. ř.) přípustné pro řešení první dovolatelkou formulované otázky aktivní věcné legitimace likvidátorky k podání návrhu na vyslovení neplatnosti. Aktivní legitimace likvidátorky vyplývá ze zcela jasného, výkladové potíže nepřipouštějícího § 428 odst. 1 z. o. k. Pro posouzení této otázky je přitom bez právního významu dovolatelkou zdůrazňovaný rozpor zájmů společnosti a osoby, která navrhuje vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. Účelem právní úpravy řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady společnosti totiž není výhradně ochrana zájmů společnosti (k tomu srov. např. odst. 42 usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2019, sp. zn. 27 Cdo 787/2018).

[40] Přípustnost dovolání nezakládají ani otázky, kdo má v akciové společnosti v likvidaci působnost svolávat valnou hromadu a kdo je oprávněn zaslat výpis z emise akcií banky ČNB. Je tomu tak proto, že na jejich posouzení napadené rozhodnutí nespočívá, a proto se jejich řešení nemůže projevit v poměrech dovolatelky založených napadeným rozhodnutím (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 12. 2015, sp. zn. 29 Cdo 4384/2015, uveřejněné pod číslem 102/2016 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, či usnesení ze dne 29. 11. 2017, sp. zn. 29 Cdo 3754/2016). Dovolatelka při jejich formulaci přehlíží, že odvolací soud nevyslovil zdánlivost usnesení valné hromady banky na základě nedostatku působnosti svolavatele svolat valnou hromadu banky, ani z důvodu, že by banka nesplnila povinnost předložit ČNB výpis z emise akcií banky.

[41] Ze stejných důvodů nečiní dovolání přípustným ani otázka, zda plná moc společnosti v řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady zaniká prohlášením konkurzu na její majetek. Ze spisu je totiž nepochybné, že v průběhu celého řízení bylo vůlí dovolatelky být zastupována advokátem JUDr. V.Ch. (srov. například „Replika“ banky ze dne 29. 3. 2017 [č. l. 45], nebo procesní plná moc ze dne 5. 2. 2019 [č. l. 117]). Účinky plné moci udělené advokátovi přitom nelze omezit jen na některé úkony v řízení (§ 28a odst. 1 ve spojení s § 25 odst. 1 o. s. ř.). Právo dovolatelky jednat a být zastoupena v soudním řízení tak nemohlo být porušeno.

[42] Otázky týkající se účinků notářského zápisu osvědčujícího jednání valné hromady společnosti na rozsah soudního přezkumu valnou hromadou přijatých rozhodnutí odvolací soud posoudil v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, z níž se (mimo jiné) podává, že:

1) Vzhledem k tomu, že notářský zápis je (na rozdíl od prostého zápisu dle § 188 odst. 3 a § 189 odst. 1 z. o. k.) veřejnou listinou (srov. § 567 o. z. a § 6 notářského řádu), poskytuje společnosti i společníkům vyšší míru právní jistoty, resp. ochrany jejich práv a oprávněných zájmů (srov. § 568 o. z.). K tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 3. 2020, sp. zn. 27 Cdo 4108/2018.

2) Zásadní rozdíl mezi osvědčením upraveným v části šesté oddílu třetím notářského řádu, tedy i osvědčením o průběhu valné hromady a schůzi právnické osoby podle § 77 notářského řádu, a notářského zápisu (resp. osvědčení) o rozhodnutí orgánu právnické osoby podle § 80a a násl.

notářského řádu spočívá v tom, že notář při vyhotovování posledně uvedeného notářského zápisu kromě vlastního osvědčení musí projevit také svůj názor na to, zda byly při přijímání příslušného rozhodnutí splněny předepsané formalities, jakož i na to, zda je obsah takového rozhodnutí v souladu s právními předpisy a se zakladatelskými dokumenty právnické osoby (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 1. 2014, sp. zn. 28 Cdo 3155/2012).

[43] Závěru odvolacího soudu, podle něhož skutečnost, zda byl zápis z jednání valné hromady osvědčen notářským zápisem, sama o sobě neovlivňuje rozsah soudního přezkumu valnou hromadou přijatých usnesení, nelze - ve světle závěrů shora citované judikatury - ničeho vytknout.

[44] Dovolání je podle § 237 o. s. ř. přípustné pro řešení třetí a čtvrté dovolatelkou formulované otázky, a sice (posuzováno podle obsahu), zda usnesení přijatá valnou hromadou banky konanou v rozporu se zákazem obsaženým v § 20a odst. 5 zákona o bankách mají právní účinky. Tato otázka v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena.

IV. Důvodnost dovolání

[45] Podle § 20a zákona o bankách je banka je povinna předložit České národní bance výpis všech akcionářů a správců z emise akcií banky, pořízený ke dni, který o 7 dní předchází dni konání valné hromady. Tento výpis musí být bankou doručen České národní bance nejpozději 6 dní před konáním valné hromady. Česká národní banka schválí seznam akcionářů uvedených ve výpisu z emise akcií banky nebo v písemném vyjádření k výpisu z emise akcií banky, označí bez zbytečného odkladu ty akcionáře, kterým byla již dříve pozastavena jejich akcionářská práva, se kterými se vede správné řízení o pozastavení akcionářských práv, nebo u kterých nově shledala důvod pro pozastavení akcionářských práv, a výpis, spolu se svým vyjádřením vrátí bance nejpozději v den předcházející dni konání valné hromady (odstavec 3). Bez písemného vyjádření České národní banky k výpisu z emise akcií banky se valná hromada banky nesmí konat (odstavec 5).

[46] Podle § 45 odst. 1 z. o. k. v jakých případech se hledí na rozhodnutí orgánu obchodní korporace, jako by nebylo přijato, se posoudí podle ustanovení občanského zákoníku upravujícího spolky; to neplatí pro rozhodnutí, které se přičí dobrým mravům.

[47] Podle § 245 o. z. se na usnesení členské schůze nebo jiného orgánu, které se přičí dobrým mravům, nebo mění stanovy tak, že jejich obsah odporuje donucujícím ustanovením zákona, hledí, jako by nebylo přijato. To platí i v případě, že bylo přijato usnesení v záležitosti, o které tento orgán nemá působnost rozhodnout.

[48] Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu se podává, že veřejný pořádek zahrnuje základní pravidla, jež jsou pro společnost a její fungování esenciální a na jejichž dodržování je nutné trvat bez ohledu na případnou aktivitu jednotlivců. Jde o pořádek „veřejný“, jehož zachování není ponecháno v rukách jednotlivce. Určení toho, co vše (jaká pravidla) veřejný pořádek zahrnuje, je především věcí zákonodárce. To, zda určité pravidlo chrání veřejný pořádek (lze je považovat za součást veřejného pořádku), se podává zejména z jeho smyslu a účelu (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 6. 2020, sen. zn. 31 ICdo 36/2020, uveřejněný pod číslem 104/2020 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 11. 2020, sp. zn. 23 Cdo 3972/2019).

[49] Smyslem a účelem § 20a odst. 3 a 5 zákona o bankách je, aby akcionářská práva na valné hromadě vykonávali pouze ti akcionáři, kteří jsou na seznamu akcionářů schváleném ČNB (srov. § 20 a § 20a odst. 1 zákona o bankách). Prostřednictvím těchto (a mnoha dalších) ustanovení zákona o bankách vykonává ČNB, jako orgán veřejné správy, dohled nad bankami [§ 44 odst. 1 písm. a) zákona č. [6/1993](#) Sb., o České národní bance] a jejich porušením se banka dopouští přestupku, za

který je ČNB oprávněna uložit jí veřejnoprávní sankce [§ 36e odst. 4 písm. a) a odst. 6 písm. c) zákona o bankách]. Cílem činnosti ČNB zde je zajistit stabilitu bankovního sektoru jako jednoho z pilířů ekonomiky; pravidla zabezpečující tuto stabilitu jsou součástí veřejného pořádku.

[50] Ve vztahu k účinkům usnesení valné hromady je třeba zdůraznit, že z ustálené judikatury Nejvyššího soudu se podává závěr, podle něhož nevyslovil-li soud neplatnost usnesení valné hromady akciové společnosti podle § 428 z. o. k. (resp. § 259 a násl. o. z.), je napadené usnesení platné – a tudíž vyvolává právní účinky (viz obdobně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 9. 2019, sp. zn. 27 Cdo 5544/2017 a judikaturu v něm citovanou).

[51] Je-li konáním valné hromady banky porušena kogentní norma chránící veřejný pořádek, bylo by (nevyplyvá-li z právního předpisu jinak) zásadně v rozporu se smyslem a účelem zákona, aby odstranění účinků touto valnou hromadou přijatých usnesení bylo vázáno až na rozhodnutí soudu v řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady vyvolaném některou z aktivně věcně legitimovaných osob, a takto bylo „ponecháno v rukách jednotlivce“. V této souvislosti nelze rovněž přehlédnout, že uplatnění (subjektivního) práva domáhat se vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady je omezeno (relativně krátkými) prekluzivními lhůtami.

[52] Zákon absenci vyjádření ČNB podle § 20a odst. 3 zákona o bankách spojuje se sankcí, podle které se valná hromada „nesmí konat“. Svolá-li banka – přesto, že dosud nezískala vyjádření ČNB podle § 20a odst. 3 zákona o bankách – valnou hromadu, je proto důsledkem sankce upravené v § 20a odst. 5 zákona o bankách (dočasné) omezení působnosti valné hromady. Jinak řečeno, valná hromada banky svolaná v rozporu s veřejnoprávním zákazem upraveným v § 20a odst. 5 zákona o bankách nemá (do splnění podmínky podle § 20a odst. 3 zákona o bankách) působnost přijmout žádné rozhodnutí.

[53] Na usnesení valné hromady, která byla přijata mimo její působnost (*ultra vires*), se přitom hledí, jako by nebyla přijata (§ 45 odst. 1 z. o. k. a § 245 o. z.). Taková usnesení nemají žádné právní účinky.

[54] Právní posouzení věci odvolacím soudem, podle kterého se na usnesení valné hromady banky hledí jako by nebylo přijato, neboť ČNB neschválila seznam akcionářů ani bance nezaslala písemné vyjádření k výpisu z emise akcií banky, je tak správné. Správný je i závěr odvolacího soudu, podle něhož v případě zdánlivých usnesení valné hromady nepřichází v úvahu použití úpravy § 260 o. z.

[55] Lze dodat, že na závěru o zdánlivosti usnesení valné hromady by nic neměnila ani skutečnost, kdyby ČNB nesplnila povinnost postupovat podle § 20a odst. 3 zákona o bankách. Ani případná nečinnost ČNB totiž neprolamuje zákaz upravený v § 20a odst. 5 zákona o bankách. V takovém případě je na bance, aby se veřejnoprávními prostředky ochrany proti nečinnosti (viz např. § 79 a násl. zákona č. [150/2002](#) Sb., soudního řádu správního) domáhala splnění této povinnosti.

[56] Je-li dovolání přípustné, přihlíží Nejvyšší soud též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, jež mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 242 odst. 3 o. s. ř.). Taková vada je dána i tehdy, není-li rozhodnutí odvolacího soudu přezkoumatelné. Napadené rozhodnutí ovšem dovolatelkou namítanou nepřezkoumatelností zjevně netrpí (k důvodům nepřezkoumatelnosti srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011, uveřejněný pod číslem 100/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2016, sen. zn. 29 ICdo 40/2016).

[57] Jelikož se dovolatelce prostřednictvím uplatněného dovolacího důvodu a jeho obsahového vymezení nepodařilo zpochybnit správnost rozhodnutí odvolacího soudu, Nejvyšší soud dovolání zamítl podle § 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř., aniž se pro nadbytečnost zabýval dalšími námitkami

dovolatelky týkajícími se jiných vad usnesení valné hromady banky a jejich důsledků.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výděлку \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)